

Vállalatok és a tőzsde

1. Az ötlet - garázscégek

- 1976-ban Steve Jobs és Steve Wozniak Jobs szüleinek garázsában szerelték össze az első 50 darab Apple-számítógépet, amelyeket darabonként 500 dollárért adtak el.
Az **Apple** ma a világ legnagyobb információs technológiai vállalata
- Jeff Bezos 1994-ben saját garázsában egy on-line könyvesboltot hozott létre **Amazon** néven
„A” betűvel kezdődő cégnevet akart, mivel az az ABC rendben előre kerül
Vagyona ma meghaladja a 100 milliárd dollárt, messze ő a világ leggazdagabb embere

Vállalatok életpályája és finanszírozásuk

- Számtalan vállalkozás bukik el már az elején tőkehiány miatt
- A vállalat finanszírozása ilyenkor még jellemzően az alapítói tőke
- „FFF” finanszírozás, azaz a barátok, a család és a bolondok adnak pénzt egy vállalkozás megkezdéséhez
- Hitelt még nem kapnak
- Ígéretes, kezdő vállalkozásoknak segíthetnek a vállalkozói inkubátorházak

Az inkubátorházak kedvezményes iroda- és műhelybérleti lehetőséget, általános irodai szolgáltatásokat, fénymásolást, tárgyalótermet, tanácsadást, honlap szerkesztési szolgáltatást nyújtanak

„Start-up”-ok

Olyan vállalatok, amelyek

- egészen új terméket vagy szolgáltatást hoznak létre
- nagy növekedési lehetőségeik vannak
- a nemzetközi piacokra szeretnének betörni
- minimális tőkével de nagy szakmai tudással rendelkeznek
- jellemzően a KKV-k közé tartoznak
- a vállalat jövője nagyon bizonytalan

Vállalatok életpályája és finanszírozásuk

A start-upok finanszírozásában megjelenik a **kockázati tőke**

- külső forrásból nyújtott tőkebefektetés
- nagy kockázattal járó tevékenységet folytató vállalatok számára
- bevonásával biztosítani lehet a vállalkozás elindulását és további fejlődését
- cserébe a **kockázati tőke-társaságok** vagy **üzleti angyalok** tulajdonrészt szerezhetnek az adott vállalkozásban

2. A növekedés szakasza – korai növekedés

- A saját források a visszaforgatott nyereséggel bővülnek
- Ebben a szakaszban is jelen lehet a kockázati tőke
- Új idegen tőke elemek jelennek meg a finanszírozásban
 - hosszú lejáratú bankhitel
 - lízing
 - rövid lejáratú hitelek
- Új finanszírozási forma a **crowdfunding** (közösségi finanszírozás)
 - a finanszírozók részesedést szerezhetnek
 - az adott összeg működhet hitelként
 - lehet adomány, „csak úgy” adott pénz
 - működhet az utalt pénz „előrendelésként”

2. A növekedés szakasza – az érettség

- Az előzőeken túl új finanszírozási formák jelennek meg
- Saját tőke bevonásra kerülhet sor (alaptőke emelés)
 - A társaság zártkörű részvénytársasággá alakulhat
 - A BÉT KKV-platformján sor kerülhet részvénykibocsátásra (kisebb cégek esetében nyilvánosság nélkül is történhet)
- Idegen tőke bevonása lehetséges zártkörű kötvénykibocsátással

A vállalat ebben a szakaszban általában döntési helyzet elé kerül

- családi kézben marad a vállalkozás
- a vállalkozás valamely jelenlegi vezetője vásárolja meg a céget
- a vállalkozás valamely külső személynek, társaságnak kerül eladásra
- a vállalkozást tőzsdére vezetik be

3. A stabilizálás szakasza

A korábbi finanszírozási források mellett jelentős lépés lehet a vállalat bevezetése a tőzsdére

- Nyilvános részvénykibocsátásra kerülhet sor
- Idegen tőke bevonása lehetséges nyilvános kötvénykibocsátással

„A BÉT célja, hogy a versenyképes, sikeres hazai vállalatok legfontosabb platformjává váljon.

Stratégiájuk fontos eleme, hogy a tőzsde a gazdaság katalizátoraként minél több hazai vállalatnak nyújtson hozzáférést a tőkepiacokhoz, melynek segítségével fenntartható növekedési pályára állnak.”

(www.bet.hu)

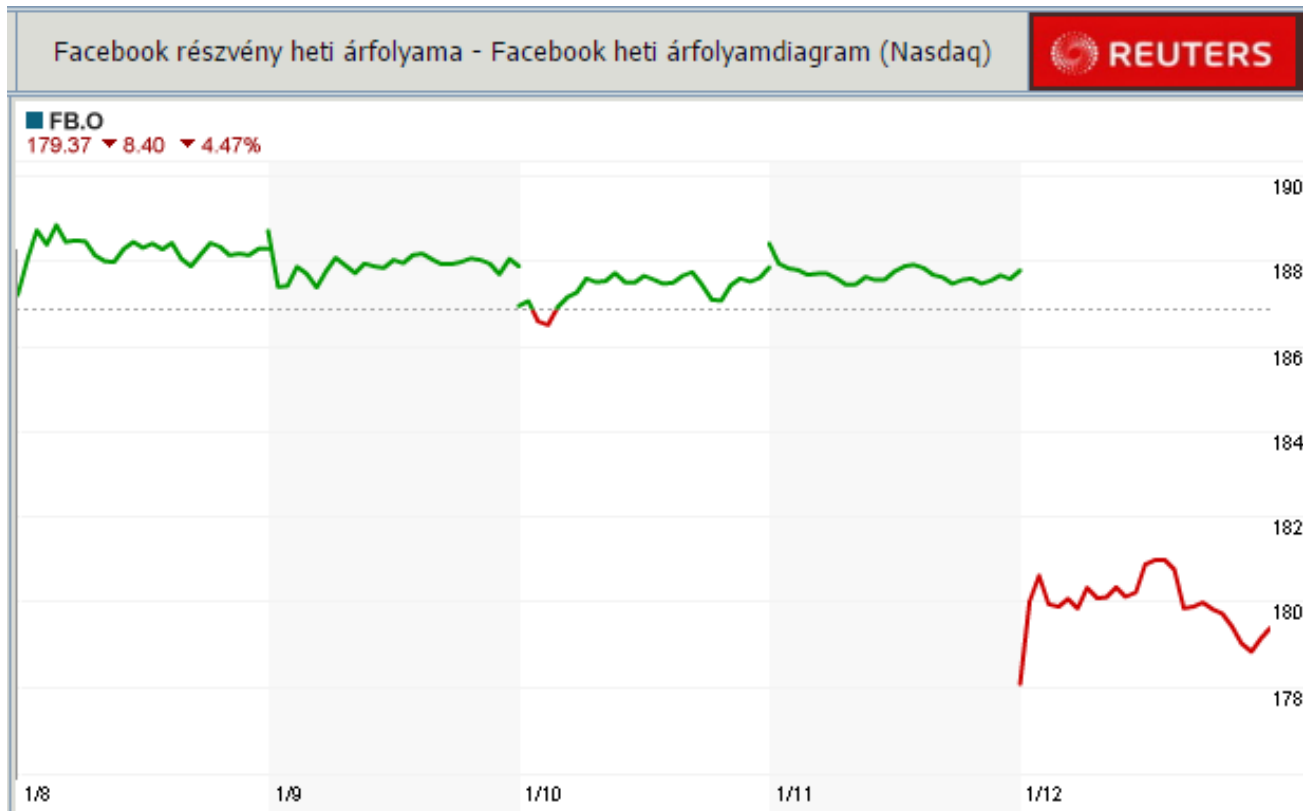
- Az általános vélekedés szerint a tőzsdére csak a legnagyobb vállalatok léphetnek
- Nemzetközi trend a tőzsdéken, hogy speciális piacokat hoznak létre a kkv-k számára
- A BÉT 5 éves stratégiájának egyik fontos eleme egy magyarországi kkv-piac felépítése
 - egy **nyilvános kereskedési platform** olyan cégek számára, melyek már vállalják a nyilvános működést
 - egy **zártkörű finanszírozási platform** a nyilvános működést még nem vállaló cégeknek
 - később egy **crowdfunding** platform a start-up vállalkozások, projektek finanszírozására, nagyobb számú befektető bevonásával, alacsonyabb összegű befektetésekkel

- Egy vállalat piaci értékét a kapitalizáció mutatja meg.
- Számítása: a kibocsátott részvények száma \times a részvények aktuális árfolyama
- A részvények piaci árfolyama folyamatosan változik – a társaság piaci értéke (kapitalizációja) ezzel párhuzamosan változik

- A Facebook részvények értéke közel 4,5%-kal csökkent arra a hírre, hogy Zuckerberg változtatásokra készül a hírfolyamban
- Így cégének értéke 2,9 milliárd dollárral csökkent

Forrás: <http://www.tozsdearnyek.hu/facebook-elo-arfolyam>

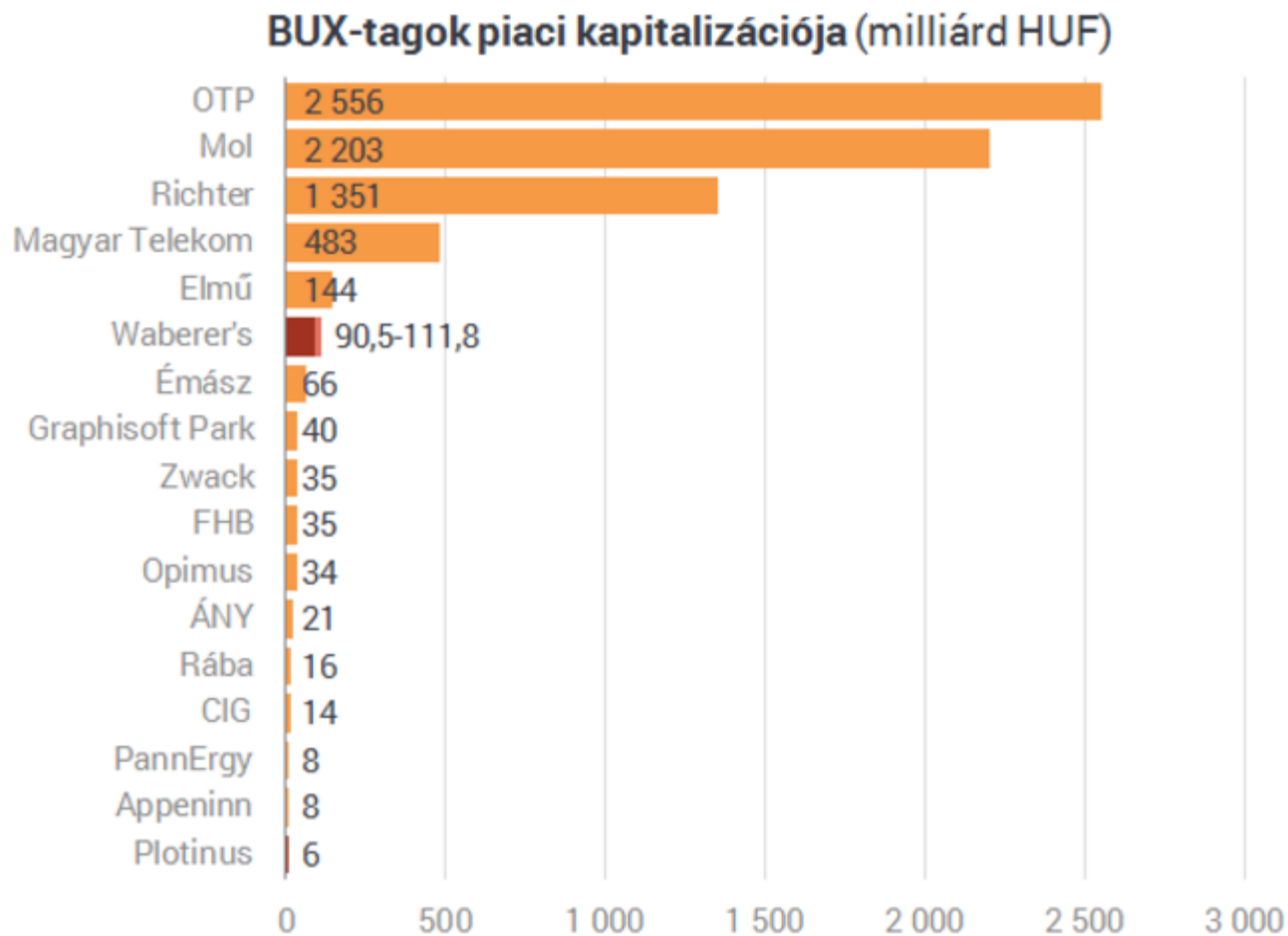

A részvényeket a társaságok piaci kapitalizációja alapján rangsoroljuk

- **Blue Chipek:** a legnagyobb kapitalizációval és likviditással rendelkező vállalatok részvényei
- **Mid cap részvények:** a közepes kapitalizációjú vállalatok részvényei
- **Small cap részvények:** a kis kapitalizációjú vállalatok részvényei

Blue Chip részvény forgalom a BÉT-en 2017. december

	Forgalom mrd Ft	Rész az összforgalomból %	Záró árfolyam
OTP	67,7	34,9%	10720
MOL	34,3	21,4%	3005
RICHTER	41,6	6,8%	6780
MTELEKOM	6,3	1,9%	458

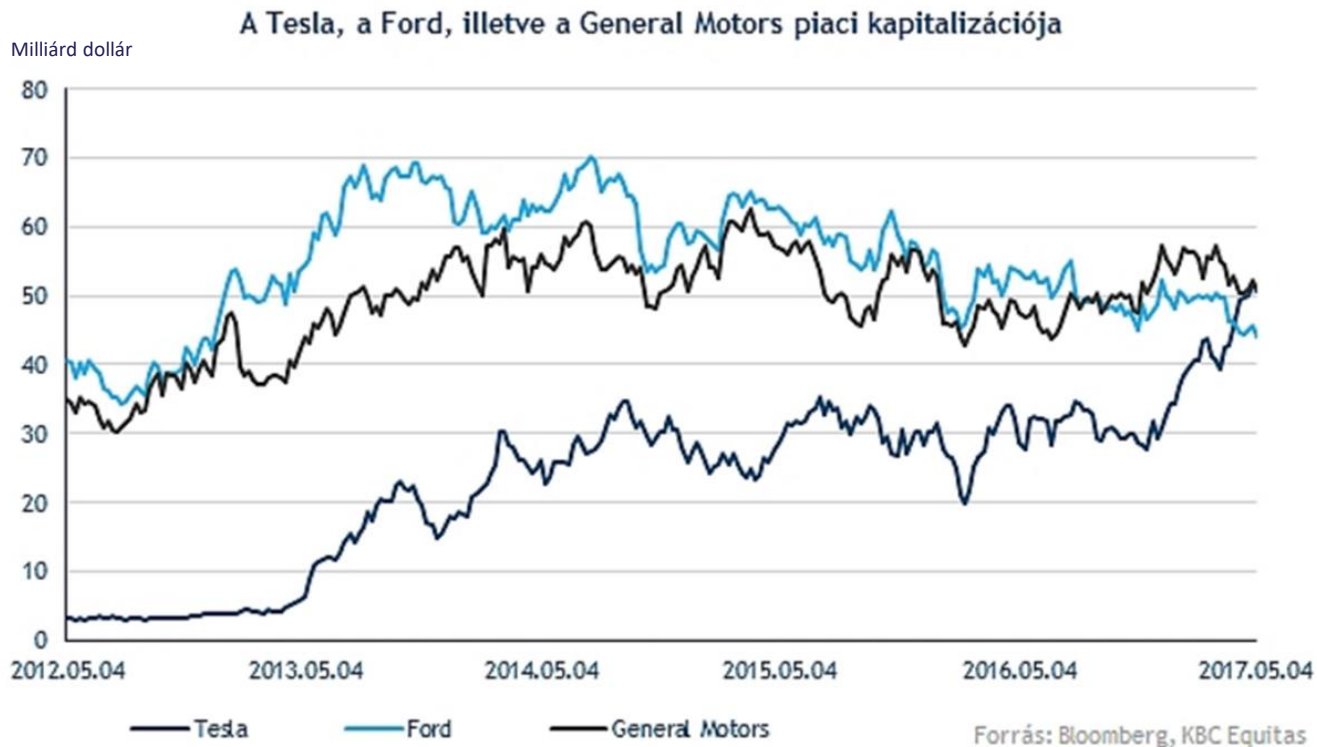

Forrás: Thomson Reuters Datastream, Portfolio

2017. június 9.

- Az elnevezések a különböző tőzsdéken más és más jelentenek
- Egy magyar Blue Chip társaság az amerikai piacon nem tartozna a nagyvállalatok közé

A likviditás a részvények forgalmára vonatkozó mérőszám

- Annál likvidebb a részvény
 - minél nagyobb a forgalom az adott részvényből
 - minél rövidebb idő alatt teljesülhetnek a megbízások
- Minél likvidebb egy részvény
 - annál kevésbé mozog szélsőségesen az árfolyam
 - annál könnyebb vele kereskedni
- A leglikvidebb részvények a Blue Chipek

A volatilitás a részvények árfolyamának változékonyságát jelzi

- Nagy a volatilitás, ha
 - az árfolyamok gyakran változnak ellentétes irányban
 - a változás értéke nagy
- Minél nagyobb a volatilitás, annál kockázatosabbnak számít a részvény
- a kisebb vállalatok részvényeire általában nagyobb volatilitás jellemző

- **Tőkebevonás**
A vállalat a tőzsdén a működéséhez szükséges tőkét (vagy annak egy részét) szerzi meg
- **Marketing**
A tőzsdei vállalattal foglalkozik a média, nő az ismertsége, erősödik a márkaneve, „ingyen reklámot” kap
- **Transzparencia**
A nyilvános működés miatt a vállalat is átláthatóbbá válik – segítség a tulajdonosoknak és a menedzsmentnek
- **Üzleti bizalom**
A vállalat partnerei jobban megbíznak egy olyan vállalatban, amelyik jelen van a tőzsdén.

A VW részvények árfolyama 2015. szeptemberében

- **Ösztönzési rendszer**
A munkavállalóknak és a menedzsmentnek juttatott részvények érdekeltté teszik őket a cég jobb működésében, lojálisabbá válnak a vállalattal szemben
- **Jobb hitelfelvételi lehetőségek**
A hitelezők jobban megbíznak a transzparens tőzsdei cégekben – kedvezőbb feltételek mellett nyújthatnak hitelt
- **Adóelőny**
A tőzsdei részvények osztaléka után kevesebb a fizetendő közteher
- **Folyamatos cégértékelés**
Kapitalizáció – a vezetők tudják, hogy a befektetők mekkora értéket tulajdonítanak a cégnek

A vállalatok gyakran félnek a tőzsdére bevezetni papírjaikat:

- A tőzsdei bevezetés pénzbe kerül
- A tőzsdei jelenlét drága

A Budapesti Értéktőzsdén a részvényekre nincs bevezetési díj, a forgalomban tartási díjak kedvezőek.

- Sok munkával (+ idő + pénz) járnak a megnövekedett közzétételi kötelezettségek
- Sok új befektető válik tulajdonossá – az eddigi tulajdonosok befolyása csökkenhet
- Az átláthatóságot a konkurencia is élvezi – beleláthat az üzleti folyamatokba

„Aki fél a konkurenspektől, ne menjen tőzsdére. Valóban mindent látni fog a konkurencia... én azt mondom, hogy ez pozitív dolog, mert rákényszeríti a dolgozóimat és engem is arra, hogy még jobban dolgozzunk.”

(Kulcsár Tibor, Kulcs-Soft elnök-vezérigazgató)

„Sokkal nagyobb előnyt jelent a vevők előtt az átláthatóság, mint amekkora hátrányt jelent az, hogy ez az átláthatóság a konkurensok felé is fennáll.”

(Bojár Gábor, Graphisoft Park alapító, az igazgatótanács elnöke)

„Sokszor érezzük, hogy megerőltető és nagyon sok extra feladattal jár, de – ilyen szempontból – kifejezetten segíti a munkánkat.”

(Dr. Kádár Gabriella, CIG Pannónia Nyrt. vezérigazgató)

PÉNZIRÁNYTŰ

Köszönöm a figyelmet!